

[Albrechtsen]

I disse tilfælde har et land som Danmark, der, hvis det vil, frit kan sige sin mening internationalt, en særlig forpligtelse. Det kan nytte at protestere over for stormagterne.

Det så vi under Vietnamkrigen. Det havde sin virkning, at f.eks. statsminister Olof Palme betegnede de amerikanske bombninger i Nordvietnam som »en skændselsgerning på linje med de nazistiske massakrer under 2. verdenskrig« (her citeret fra Avisårbogen 1972, side 306).

De 2 beslutningsforslag skal begge ses som et forsøg på at leve op til en del af denne forpligtelse, som Danmark har. Og forslagen anviser konkrete skridt, som det efter forslagsstillernes mening vil være muligt at foretage i den nuværende situation.

Det ene forslag vedrører situationen for den afghanske og den palæstinensiske befolkning. Det foreslås, at Danmark opretter en – helst international – undersøgelseskommission, der skal undersøge forholdene, først og fremmest spørgsmålene om de civile ofre, flygtningeproblemer osv. i det besatte Afghanistan og i de af Israel besatte områder i Palæstina, Syrien og Libanon.

Det andet forslag går ud på internationalt at få rejst og styrket kravet om en standsning af krigen mellem Etiopien og befrielsesbevægelserne i Eritrea og få gennemført en politisk løsning gennem en internationalt overvåget folkeafstemning. I Eritreasagen drejer det sig i første række om overhovedet internationalt at få sat fokus på sagen og få anerkendt problemet, altså simpelt hen at få sat denne »glemte« krig på den internationale dagsorden.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg skal herved på forslagsstillernes vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udbygning og effektivisering af Kvindehistorisk Samling i Århus.

(Beslutningsforslag nr. B 46).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Taanquist (S):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forebyggende tandpleje for hele befolkningen.

(Beslutningsforslag nr. B 47).

Som det fremgår af den redøgørelse, sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende tandplejens fremtidige organisation har afgivet (ATFO-redøgørelsen), har børnetandplejen medført store forbedringer af tandsundheden hos børn og unge. Dette skyldes ikke mindst, at man har opnået en næsten 100 pct. tilslutning til børnetandplejen.

Den forbedrede tandsundhed i forbindelse med det faldende børnetal vil ifølge ATFO-redøgørelsen i de kommende år medføre besparelser, der i børnetandplejen i 1990 forudses at andrage 240 mill. 1983-kroner.

I skarp modsætning hertil fremgår det af ATFO-redøgørelsen, at tandstatus hos den ældre befolkningsdel er langt ringere. Dette skyldes både manglende tilbud, dårlig økonomi og ringere traditioner for at søge tandlæge.

Kun 60 pct. af den voksne befolkning benytter det eksisterende tandplejesystem. Af hele ældrebefolkningen over 65 år har 20 pct. aldrig været hos tandlæge. Kun 15 pct. har fået regelmæssig tandbehandling gennem hele livet. Over 50 pct. af de ældre har ikke modtaget tandbehandling inden for de seneste 10 år.

Det fremgår endvidere af ATFO-redøgørelsen, at ungdomsårene er vigtige i tandplejemæssig henseende, fordi ungdomsårene af forskellige årsager er en af de aktive perioder med hensyn til cariesudvikling, fordi de unge er i en omskiftelig situation, der kan føre til, at tandsundheden nedprioriteres, og fordi en række tandreguleringsbehandlinger ikke kan færdiggøres før efter 16 års alderen.

Beslutningsforslaget indebærer, at der inden for de frigjorte ressourcer etableres ungdomstandpleje (til det 20. år), at der gives plejehjemsbeboere, ikke selvhjulpne ældre og handicappede samt personer, der i længere tid har modtaget kontanthjælp efter bistandsloven, tilbud om undersøgelse og behandling på kommunale klinikker eller hos privat praktiserende tandlæger og kliniske tandteknikere efter eget valg.

Kommunerne får ansvaret for, at der indrettes en systematisk tandpleje for hele voksenbefolkningen, således at den enkelte bruger motiveres for og har adgang til regelmæs-

[Taanquist]

sig forebyggende tandpleje, og således at voksentandplejen gradvis ændres fra at være behandlende til at være forebyggende i takt med frigørelsen af ressourcer fra børne- og ungdomstandplejen. Der er tale om et uopdyrket område, som herved tages op, og det er ikke tanken i den forbindelse at overføre opgaver fra privat praktiserende tandlæger og kliniske tandteknikere til den kommunale tandpleje.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om, hvordan Danmark agter i FN's generalforsamling at arbejde aktivt for international afspænding og nedrustning].

Af Albrechtsen (VS) og Gert Petersen (SF).

(Forespørgslen anmeldt 12/11 85).

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Lejeværdi af bolig i egen ejendom).

(Fremsat 2/10 85. Første behandling 10/10 85. Betænkning 6/11 85. Anden behandling 12/11 85).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 109 stemmer (S, KF, V, RV, CD, VS, KrF og FP) mod 18 (SF).

Første næstformand (Knud Østergaard):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov for Grønland om forlængelse og fornyelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. og om ændring af dyrtidsregulering.

(Fremsat 12/11 85. Første behandling 12/11 85. Betænkning 13/11 85).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Søren B. Jørgensen (S):

Jeg tror ikke, der er ret mange medlemmer af dette ting, der er glade ved dette lovforslag, men af hensyn til, at det grønlandske samfund kan fungere, tror jeg, vi betragter det som en nødvendighed.

Jeg har tre bemærkninger her ved anden behandling.

For det første vil jeg godt sige, at det er meget glædeligt, at et meget stort flertal, hvis ikke det bliver enstemmigt, får fortalt ministeren for Grønland – eller hvem det nu er, der har bestemt, hvad der skal stå i dette lovforslag – at fordi en overenskomstforhandling ikke fører til et resultat og der etableres en på alle måder lovlig konflikt, skal organisationerne ikke straffes ...

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg må bede om ro i salen.

Søren B. Jørgensen (S):

... det finder folketinget sig ikke i.

For det andet er der sket dette, at siden hjemmestyrets indførelse i Grønland og etablering af det offentlige aftalenævn, er det meget få overenskomster og aftaler, der er